

CONSULTANȚĂ SOCIOLOGIE ȘI DEZVOLTARE COMUNITARĂ

ETAPA A II-A

PLANUL URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL PLOIEȘTI 2017

I. FOAIE DE CAPĂT

Proiect nr. 16942/22.09.2014	PLAN URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL PLOIEȘTI ETAPA 2 – CONSULTANȚĂ SOCIOLOGIE ȘI DEZVOLTARE COMUNITARĂ
Proiectant de specialitate:	sc Capitel Proiect srl Soc. Simona Zărnescu
Beneficiar:	Primăria Municipiului Ploiești Adresa: Bdul Republicii nr.2 Tel.: +40/0244/515982; 516699 www.ploiesti.ro
Proiectant general:	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" - București Centrul de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting Adresa: Str. Academiei 18-20, 010014, București, România Tel: +40 21 307 71 12; Fax: +40 21 307 71 09 www.uauim.ro
<i>Șef proiect:</i>	<i>arh. Florin Machedon</i>
<i>Coordonator proiect:</i>	<i>urb. Andreea Popa</i>
<i>Director marketing:</i>	<i>ec. Dana Racu</i>
Asociat:	s.c. Mina-M s.r.l. Adresa: Bd. Carol I, 65, Bucuresti-Sector 2, Bucuresti, 020917 021 312 6266
Subproiectanți de specialitate:	sc UAUIM-CCPEC srl sc Mina-M srl sc Capitel Proiect srl sc Enviso srl sc AMEC srl sc Via Proiect srl cu consultant Universitatea Tehnică de Construcții București
Data:	Noiembrie 2017

CUPRINSUL STUDIULUI

I.	FOAIE DE CAPĂT.....	2
II.	INTRODUCERE.....	4
III.	DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI PENTRU INTERVENȚIE ÎN ZONE CARACTERIZATE DE LOCUIRE PRECARĂ	5
IV.	DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI PENTRU INTERVENȚIE ÎN DOMENIILE URBANISM ȘI MEDIU	15
V.	POLITICI PUBLICE ÎN DOMENIUL LOCUIRII	23

II. INTRODUCERE

În cadrul studiului de fundamentare “Condițiile sociale și dezvoltarea comunitară” au fost identificate principalele disfuncționalități de la nivelul dezvoltării spațiale a localității, locuire, probleme de mediu etc.

Conform Ordinului 233/2016 Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, în cadrul studiului de fundamentare privind condițiile sociale aferent Planului urbanistic general al municipiului Ploiești am inclus prevederi pe termen mediu și lung cu privire la delimitarea zonelor unde sunt necesare operațiuni de regenerare urbană. Pe teritoriul municipiului Ploiești au fost identificate numeroase zone locuite de comunități defavorizate, zone în care este necesară implementarea unor operațiuni integrate.

De asemenea, rezultatele sondajului de opinie online au arătat existența a numeroase disfuncționalități legate pe de o parte de amenajarea urbanistică a orașului în ansamblu și la nivel de cartiere, pe de altă parte. Disfuncții au fost identificate în legătură cu condițiile de mediu, siguranța publică, gestiunea deșeurilor etc.

III. DISFUNCTIONALITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI PENTRU INTERVENȚIE ÎN ZONE CARACTERIZATE DE LOCUIRE PRECARĂ

Unul dintre scopurile elaborării PUG este creșterea calității vieții în domeniile locuirii și serviciilor. În cadrul studiului de fundamentare *“Zone caracterizate de locuire precară pe teritoriul municipiului Ploiești”* a Planului Urbanistic General, s-a realizat o analiză a teritoriului caracterizat de locuire precară cu scopul reducerii decalajelor de dezvoltare în cadrul unității administrative studiate. Abordarea socială a dezvoltării teritoriului va conduce la crearea unor beneficii pentru comunitățile defavorizate/marginalizate prin măsuri locative, precum și prin politici de locuire care să asigure incluziunea socială și astfel să faciliteze o dezvoltare socio-spațială care să răspundă nevoilor economice și culturale ale acestor comunități.

Studiul va servi documentării, stabilirii delimitărilor perimetrelor caracterizate de locuire precară care vor fi descrise în amănunt și vor fi însoțite de elemente de regulament urbanistic care vizează îmbunătățirea locuirii.

Locuirea în condiții improprii din zonele caracterizate de locuire precară înseamnă excluziunea unei comunități de la bunăstarea comună care se manifestă prin amplasarea la marginea sau în afara teritoriului unde este stabilită, majoritatea pe terenuri improprii, lipsa unui drum de acces, lipsa proprietății, lipsa sau accesul limitat la utilități publice, lipsa transportului în comun, accesul redus sau dificil la serviciile publice, lipsa securității publice, absența reglementărilor urbanistice. Pentru cei care nu au o locuință sau condiții de locuire adecvate, este aproape imposibil să-și valorifice potențialul ca membri activi ai societății, cum ar fi un loc de muncă sau îngrijirea copiilor. Cu alte cuvinte, asigurarea accesului la locuire decentă reprezintă fundamentul realizării unei societăți echitabile în care fiecare individ poate să aibă un rol activ. În acest sens, se poate spune că accesul la locuire reprezintă elementul principal al incluziunii sociale.

În municipiul Ploiești, ca în toate orașele României, se manifestă un proces de diferențiere a condițiilor de locuit prin conturarea unor zone extreme din punct de vedere a calității locuirii: zonele rezidențiale și zonele cu condiții precare de locuit.

În perioada comunistă, persoanele cu venituri mici locuiau majoritar la blocuri, primind repartiție și fiind diseminate în toate cartierele nou construite ale orașului Ploiești. Astfel că populația unor vechi zone sărace locuite majoritar de romi s-a redus drastic (Mimiu). După '90 însă, majoritatea locatarilor vechilor blocuri socialiste, rămași fără resurse financiare sau cu resurse reduse s-au aflat în imposibilitatea de a plăti costurile utilităților și s-au întors în vechile case familiale.

Oraș puternic industrializat, cu o creștere demografică explozivă în perioada comunistă, în Ploiești s-au construit numeroase locuințe muncitorești sau blocuri garsoniere pentru nefamiliști. Proprietarii acestor imobile au fost întreprinderile de stat sau întreprinderi private din perioada interbelică naționalizate apoi, pentru ca după 1989 unități locative din acestea să fie cumpărate de către unii dintre rezidenți

sau de către Consiliul Local Ploiești. Acest fond construit în perioada interbelică (Râfov) sau anii '70 (Fero, Rafinorilor, Nichita Stănescu, Teleajen), va primi noii săraci care beneficiază de locuință socială.

Astfel, au crescut disparitățile între cartiere (degradare fizică, economică și socială). Acest proces rapid de diferențiere rezidențială a condus la aglomerări de persoane cu venituri mici, respectiv mari în anumite zone ale orașului, fapt care a avut ca și consecință degradarea mediului de locuit, a peisajului urban și a standardului de viață al locuitorilor.

Analiza situației sociale din zone dezavantajate arată că acestea sunt locuite preponderent de către etnici romi. Comunitatea etnică a romilor are o istorie veche a locuirii pe teritoriului orașului Ploiești. Astfel, este menționată mahalaua Sfântul Pantelimon înființată în anul 1827 unde a fost înregistrat la recensământul din 1830 un număr de 32 de familii de țigani lăutari, robi. Se menționează că Legea dezrobirii țăganilor a eliberat țigani din mahalaua Sfântul Pantelimon și alte mahalale unde erau țigani robi. (Ioan Groșescu, Mahalalele Ploieștilor, Editura Karta-Graphic Ploiești, 2008)

Cartierele Mimiș în special și Bereasca mai recent sunt de asemenea zone de locuire ale etnicilor romi.

“Mimiș n-a fost niciodată mahala, în sensul de unitate administrativ teritorială, recunoscută oficial de primărie, însă, de când s-au așezat oamenii aici, a fost și a rămas mahala în sensul de catier mărginaș, cu o bună parte din locuitori cu comportament periferic, rămași în urma civilizației, datorită, în principal, condițiilor de trai”. (Ioan Groșescu, Mahalalele Ploieștilor, Editura Karta-Graphic Ploiești, 2008)

Istoric, în zona Cătun, parte a cartierului Mimiș, locuiau romi la începutul sec. al XIX-lea. Aceștia își construiseră o biserică în anul 1870. În jurul anului 1868 când au început lucrările la calea ferată au fost aduși romi din satul țigănesc Rudu. Remarca lui Ioan Groșescu este relevantă *“...după infrastructura aflată în zonă, după mentalitățile și modul de trai al romilor, (majoritari aici), cartierul se află cu un picior în afara orașului și cu un picior în el. Adică la periferie.”*

Bereasca este un fost sat integrat în orașul Ploiești în anul 1920 când s-a aprobat creșterea ariei orașului. Aici au fost împroprietăriți demobilizații de la primul război mondial. În cartierul Bereasca trăiesc și țăganii “burcași” care au meseria de măturători și sunt angajați ai societăților de salubritate.

Pe teritoriul orașului Ploiești erau înregistrați 1045 de romi la Recensământul din 1930.

În zonele cu locuire compactă roma se constată un proces continuu de sărăcire, degradare a locuințelor comunităților vechi de tip semi-rural situate la periferia orașului Ploiești, respectiv Mimiș, Bereasca, Bariera București-strada Văii, Boldescu

dar și de extindere în teritoriu ca efect a ratei ridicate a natalității și a crizei de locuințe sociale.

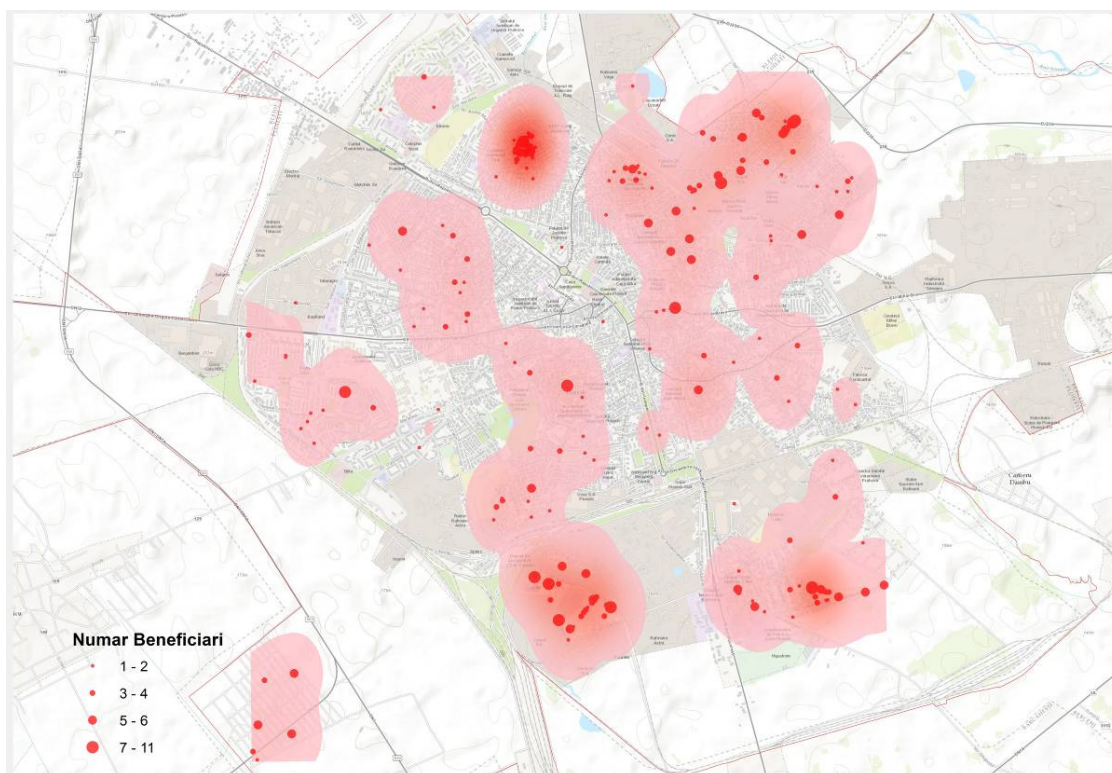
Zonele caracterizate de locuire precară sunt de cele mai multe ori separate teritorial de zonele centrale ale orașelor. Fragmentarea spațială reflectă segregarea socială din societate –decalajul crescând între bogați și săraci, excluziunea socială și inegalitatea, precum și lipsa solidarității, a coeziunii sociale. În sens sociologic, segregarea se referă la separarea teritorială și implicit socială a diferitelor categorii sociale cu caracteristici rasiale, etnice, culturale sau socio-profesionale diferite. Segregarea socială presupune scindarea populației urbane în funcție de potențialul financiar al locuitorilor sau inegalitatea veniturilor, de etnie, de rasă, de religie sau de modul în care indivizii pot avea acces la educație. În zonele segregate persoanele au comportamente, valori, atitudini, opinii similare, chiar un stil de viață specific locului.

Segregarea rezidențială este o situație *de fapt* dar există exemple de politici locale sau de hotărâri care, prin interpretarea unor reglementări sau prin dezvoltarea de programe de locuire produc ele însele segregare ca de exemplu prin realizarea de “cartiere de romi”. Segregarea rezidențială este rezistentă, greu reversibilă și produce efecte permanente și grave în ceea ce privește relația între grupul exclus și cel care a determinat excluziunea.

În cazul municipiului Ploiești, vorbim de segregare forțată în situația chiriașilor fostelor locuințe naționalizate sau ale unor cămine ale unor fabrici UZUC retrocedate vechilor proprietari, din care aceștia au fost evacuați (Ploiești: locuințe container sub podul Bulevardului București). Noile generații de cupluri cu copii care nu au posibilitatea să dobândească o locuință de pe piața liberă se alătură familiilor lor care locuiesc în zone marginalizate, extinzând astfel teritoriul ocupat cu locuințe ilegale (Mimiu).

O altă situație de relocare forțată a fost determinată de inundațiile râului Dâmbu în anul 2005 când au fost distruse locuințele celor care locuiau ilegal în zona inundabilă a râului. Locuințele amplasate pe malurile râului erau construite din chirpici, în zonă fără utilități. Aceștia au fost relocați de primărie într-o zonă periferică și poluată a orașului (zona Teleajan/Lukoil).

Aceste zone segregate sunt caracterizate de sărăcie, sărăcie severă sau sărăcie extremă.

Sursa datelor: ASSC Ploiești, martie 2015

Din cartografierea beneficiarilor de Venit Minim Garantat se observă existența unor zone mai intens populate cu locuitori aflați într-o situația de marginalizare socială: zona nord-est cu cartierele Radu de la Afumați, Boldescu, Bereasca și zona sud cu cartierele Mimiș, Bariera București.

Zona centrală pare să fie „ocolită” de probleme sociale. În zona de vest se observă o distribuție diseminată în teritoriu, mai puțin omogenă.

Spațializarea sărăciei permite observarea faptului că aceasta nu este localizată doar la periferie sau în apropierea unor zone industriale inactive/active, ci și în zone relativ centrale unde acestea se suprapun peste vechile mahalale ale Ploieștiului unde locuirea roma este istorică.

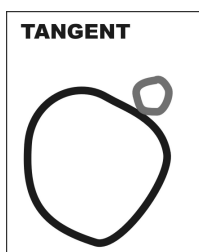
Din discuțiile cu rezidenții a rezultat faptul că aceștia nu se consideră a fi parte integrantă a orașului.

Topologii de locuire

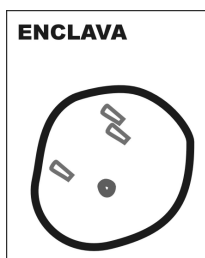
Mimiu, Blocul Rafinorilor, Grup Școlar Teleajen

Poziția de izolare se constată când zona sau imobilul e despărțită de o distanță semnificativă și are un drum de acces prost și lipsit de un serviciu îndestulător de transport în comun, are un grad ridicat de autonomie, are cel puțin o instituție publică (școală, grădiniță)

Bereasca, Bulevardul București, Bariera București

Un cartier este “tangent” dacă este așezat la periferie dar are o limită comună cu așezarea principală.

Radu de la Afumați, Boldescu, Vest, Malu Roșu (Troita), Rudului, Blocul Căținei

O zonă este o enclavă dacă are limite clare, poartă un stigmat, are accese bine definite.

Din analiza zonelor caracterizate de locuire precară de pe teritoriul municipiului Ploiești au rezultat următoarele disfuncționalități:

- zone nesistematizate, în consecință lipsite de infrastructură (lipsa unui statut clar al proprietății în zona Mimiu și extensia din zona Bariera București);
- zone segregate etnic și spațial, recunoscute prin poziția periferică față de oraș, statutul juridic incert, locuințe improvizate, neracordate la utilități publice;
- existența mai multor forme de segregare: spațială, etnică și educațională;
- cunoașterea parțială a problemelor persoanelor din zonele cu locuire precară de către administrația publică;
- extinderea continuă în teritoriu a locuirii informale;
- lipsa actelor de identitate sau existența actelor de identitate provizorii;
- lipsa actelor de proprietate;
- număr redus de asociații neguvernamentale active în domeniul social, educație.
- proiecte de locuințe sociale fără consultarea beneficiarilor lor;

- expansiunea locuirii informale -strada Văii, Mimiui, Bereasca susținută de rata înaltă a natalității populației roma, majoritară în aceste zone;
- proiect locuințe sociale în cartierul Bereasca ~600 unități locative care propune un mod de locuire neadaptat populației căruia îi este destinat. Luând în considerare că majoritatea celor care solicită închirierea unei locuințe sociale sunt romi, este necesară documentarea modului lor specific de locuire, structura de neam, condițiile de locuire în acest moment

Segregare spațială, etnică și educațională

Pe teritoriul municipiului Ploiești au fost identificate zone segregate etnic și spațial care pot fi recunoscute prin poziția periferică față de oraș, statutul juridic incert, locuințe improvizate, neracordate la utilități publice, populate de persoane care provin din retragerea din cartierele de blocuri prin imposibilitatea achitării utilităților.

Segregarea educațională (distribuția inegală a unor grupuri de minorități etnice în cazul nostru în raport cu populația majoritară) este de asemenea un aspect important la nivelul orașului. Componenta socială, etnică a școlilor este o reflectare a spațiului geografic urban din cadrul căruia unitatea școlară își recrutează elevii cu efecte asupra calității educației și a pregătirii școlare. În două dintre școlile din oraș, respectiv școala nr. 13 din cartierul Radu de la Afumați și școala nr.19 din cartierul Mimiui toți elevii sunt de etnie roma. *„deja a început școala 7 să fie rău famată, și nu se mai duc decât rromi. Sunt 60% elevi romi. La școala 13 sunt 99,99 % rromi, care este subordonată școlii 7, adică este structură, și atunci școala numărul 13, nici eu n-am vrut să-mi dau nepoata acolo, fiindcă sunt numai rromi și nu mai pot deține controlul oamenilor de acolo”. Școlile 7 și 16 au peste 60% elevi de etnie roma.* (Expert local romi Primăria Ploiești)

Din punct de vedere a problemelor sociale, economice, aceste zone sunt **parțial vizibile** autorităților publice care dețin evidențe doar pentru acele persoane care solicită ajutoare sociale. De asemenea, nu se cunosc studii de diagnostic comandate de autoritățile locale care să susțină implementarea unor măsuri integrate de incluziune socială. *„Ești sărac, da' n-ai cerut. Păi stai, dar vino pe teren: bă ce-i cu voi? Unde stați? De unde ați apărut? Păi în evidențele noastre ești tu cu el...văd că mai sunt 7 copii, ia scrie-mă aici...voi unde sunteți ...sunteți bolnavi de sida, aveți ebola? Aveți ceva?...adică bolile astea dacă tu nu deții controlul cetățenilor, nu deții controlul evidenței lor, nu au acte de identitate, nu sunt înregimentați, nu sunt la medicul de familie, n-au buletin, n-au titlu de proprietate. Iacăță are unul dintre ei sida, și noi nici nu știm ce e cu el, și să vină cu el prin tot orașul.”* (Expert local romi Primăria Ploiești)

La nivelul teritoriului, **locuirea informală** este în continuă expansiune-strada Văii, Mimiui, Bereasca susținută de rata înaltă a natalității populației roma, majoritară în aceste zone: *“s-a construit, oarecum între ghilimelele de rigoare, ilegal, oamenii și-au făcut, neavând posibilități de a locui, înmulțindu-se vertiginos, pentru că rromii se*

înmulțesc mult mai reepede decât ținem noi statisticile; statisticile nu pot îngloba sporul pozitiv al populației rrome, și atunci trebuie să locuiască undeva. Acolo unde au casă își mai fac 2 pereți, mai pun 2 stâlpi, și locuiesc. Impropiu, dar au unde să locuiască, fiindcă nu mai pot locui ca animalele, într-o cameră 12-15, 17 inși.” (Expert local romi Primăria Ploiești)

Zone nesistematizate, lipsite de infrastructură

Lipsa unui statut clar al proprietății în zona Mimiș și extensia din zona Bariera București face ca echiparea cu rețele să întârzie. “...momentul acesta T0 să-l numim, să spună domnului: esti! Cine ești? Unde ești pus? Te măsurăm..cât e, ce și cum...nu ești pe o țeavă de gaze, că dacă ești pe o țeavă de gaze și ai construit..te dăm la o parte, iar dacă ești pe domeniul public, găsim o soluție împreună să-i punem pe oameni în posesie, să-i aducem pe oameni la zi, să plătească impozite, să aibă dreptul ... să aibă utilități, fiindcă Mimiș nu are apă. În mileniul 3 să nu ai apă potabilă și să ceri oamenilor să fie curați, să meargă la școală, să fie sănătoși, este utopie. Du-i apă...deci oamenii trăiesc ca în Africa. Nu se poate duce-n Mimiș apă, nu se pot duce utilități, fiindcă nu se știe cine e proprietar și cine nu e.” (Expert local romi Primăria Ploiești)

“și care ar fi un obiectiv specific sau o activitate clară, prima activitate pentru care mizez eu și cer bani pentru ea ar fi punerea în posesie, la timpul ăsta a oamenilor indiferent de forma de construcție, dacă nu contravine pompierilor, nu știu ce...nu știu cum”. (Expert local romi Primăria Ploiești)

Existența unui **proiect de locuințe sociale în Bereasca** (~600 unități locative) care propune un mod de locuire neadaptat populației cărui îi este destinat. Luând în considerare că majoritatea celor care solicită închirierea unei locuințe sociale sunt romi, este necesară documentarea modului lor specific de locuire, structura de neam, condițiile de locuire în acest moment “*Vor să facă locuințe tip bloc și este cea mai mare greșală să gheto-izezi oamenii. Rromii nu știu să locuiască la comun fiindcă nu au destulă educație, și mentalitate, și integrare socială...nu sunt destul de evoluat social, hai să folosesc forțat cuvântul ăsta, ca să înțeleagă că becul e al tuturor. Îl fură și pleacă cu el. Că robinetul de la baie îl folosesc toți...îl fură și pleacă cu el...și atunci singura soluție chiar dacă faci bloc, să nu mai faci bloc cu utilități comune, cu dependențe comune...faci bucătărie comună, beci comun..duceți-vă să vedeți.., faci lotizări și le dai dreptul să construiască.”*

Număr redus de asociații neguvernamentale active în zonele caracterizate de locuire precară, marginalizare socială. În prezent, sunt active câteva asociații neguvernamentale care sunt implicate în proiecte comunitare în aceste zone, respectiv Asociația Concordia, Biserica Boldescu, Asociația Centrul de Resurse Apollo, Asociația pentru sprijin și responsabilitate socială.

Recomandări privind modul de abordare a problemelor cu care se confruntă comunitățile defavorizate

- identificarea adecvată a segmentului de populație aflat în situația de marginalizare socială. Pentru acest demers pot fi valorificate/incluse informații dintr-o cercetare sociologică recentă care a inclus și municipiul Ploiești în cadrul căreia au fost identificate și analizate comunitățile din *“spațiile rezidențiale marcate de sărăcie acută și stigmatizare rasială în care locuiesc persoane (auto)identificate de etnie romă”*.
- abordarea integrată a problemelor populației defavorizate în sensul în care soluționarea spre exemplu a aspectelor legate de locuire fără a facilita accesul la locuri de muncă, fără a îmbunătăți nivelul de educație și nivelul de calificare profesională nu sunt sustenabile pe termen lung. Se recomandă combinarea acțiunii de construire de locuințe sociale cu măsuri de ocupare, calificare a forței de muncă din comunitate, alături de creșterea accesului la servicii comunitare (sanitare, educative, culturale etc.);
- consultarea reală și implicarea comunităților defavorizate în procesul de elaborare a strategiilor de dezvoltare a zonelor unde locuiesc;
- crearea unor grupuri de acțiune locală care să faciliteze implicarea oamenilor din comunități în definirea, implementarea și monitorizarea măsurilor care răspund nevoilor lor;
- construirea de maxim 8 locuințe sociale într-un singur loc pentru a evita formarea unei noi comunități marginalizate sau extinderea uneia existente;
- din punct de vedere teritorial este de preferat ca noile locuințe să fie integrate în zone deja construite și nu segregate la marginea municipiului Ploiești sau în afara acestuia.

Abordarea integrată a problemelor cu care se confruntă comunitățile defavorizate va contribui la reducerea fenomenului sărăciei și creșterea incluziunii sociale, prin reducerea inegalităților în ceea ce privește accesul la locuire decentă, accesul la servicii medicale și sociale corespunzătoare, accesul la ocupare, nediscriminarea și tratamentul egal.

Programele de locuințe sociale își pot atinge obiectivele așteptate de incluziune socială doar dacă sunt gândite pe termen lung, integrat și desegregat.

Recomandări de măsuri/proiecte pentru autoritatea locală și comunitate
pentru a asigura dezvoltarea socio-spațială durabilă a zonelor de locuire defavorizată în domeniile locuire/urbanism, educație, ocupare:

- legalizarea așezărilor informale (Mimiu, Bereasca, Bariera București), pentru a combate insecuritatea locativă și pentru a clarifica drepturile de proprietate;
- proiectarea urbanistică a zonei Mimiu (parcelare, trasare drumuri, alei, dimensionarea parcelelor se face în funcție de tipul comunității);
- externalizarea unor servicii de asistență socială;
- încurajarea asociațiilor non-guvernamentale din domeniul social prin programul de finanțare prin fonduri nerambursabile derulat de Primăria Ploiești;
- echiparea edilitară în zonele cu locuire precară –alimentare cu apă, energie electrică în Mimiu, Bariera București;
- îmbunătățirea accesului spre oraș a locuitorilor din cartierul Mimiu prin reabilitarea podului de lemn;
- creșterea stocului de locuințe sociale și reabilitarea unor clădiri aflate la dispoziția autorităților publice locale cu participarea și implicarea directă a viitorilor beneficiari, dar fără a conduce la segregare spațială;
- integrarea măsurilor educaționale, ocupaționale, locative, de sănătate și de acces la serviciile sociale dedicate persoanelor și grupurilor marginalizate în planurile locale de dezvoltare și bugetarea acestora (din bugetul local și, prin proiecte, din surse extrabugetare);
- implicarea persoanelor care ocupă pozițiile de mediatori sanitari, mediatori școlari, experți pentru romi etc, dar și a cadrelor didactice din școlile locale dedicate educației incluzive, în activități de dezvoltare comunitară;
- educația anti-rasistă a populației majoritare;
- asigurarea unor locuri de muncă prin implicarea autorităților locale în facilitarea angajării membrilor comunității în meserii necesare derulării lucrărilor publice locale, dar și în susținerea întreprinderilor sociale create pe plan local;
- combaterea și eliminarea segregării rezidențiale, a expunerii la riscuri de mediu (rasism de mediu) și protecția împotriva evacuărilor forțate.

Un plan de regenerare urbană a zonelor caracterizate de locuire precară trebuie să țină cont de următoarele **recomandări**:

1. **Focalizare** – Acțiunile de regenerare nu pot fi peste tot și nu pot rezolva totul, date fiind resursele limitate atât financiare și umane, cât și de timp. Intervenția trebuie acompaniată de facilitare și coaching, pentru că rezidenții nu pot și nu știu să se organizeze singuri. Orice acțiune reușită în aceste zone va aduce plus de valoare și în zona de impact a acestora.
2. **Echilibru** - acțiunile din zonele caracterizate de locuire precară trebuie acompaniate de acțiuni în celelalte zone din cartiere, pentru a asigura vizibilitatea proiectului, dar și pentru a crește șansele de a fi acceptat și valorizat de către toți cetățenii.
3. **Diversificarea instrumentelor de acțiune** – acțiunile primăriei din zonele caracterizate de locuire precară și cele din celelalte zone ale cartierului trebuie să aibă la bază instrumente diferite de intervenție. Dacă în primele este nevoie de susținere financiară, facilitare și coaching, în celelalte zone sunt necesare acțiuni de informare, facilități fiscale și cooperare cu asociațiile de proprietari, cărora să li se transfere încă de la început responsabilitatea realizării a cât mai multora dintre lucrări.
4. **Reguli și proceduri** – toate acțiunile întreprinse în cadrul proiectului trebuie să aibă la bază reguli și proceduri clare, dezbătute public, agreate de părți și, bineînțeles, puse în aplicare.
5. **Monitorizare și evaluare** – Orice acțiune întreprinsă în cadrul proiectului trebuie să fie monitorizată și trebuie stabilite de comun acord cu beneficiarii termene și indicatori de evaluare. Monitorizarea aplicării regulilor și procedurilor este esențială.
6. **Nediscriminare** – rezidenții din zonele caracterizate de locuire precară nu trebuie tratați ca cetățeni de rang doi, cărora primăria, alte organizații sau grupuri de inițiativă le oferă sprijin din generozitate, ca pe un ajutor umanitar. Locuitorii acestor zone au drepturi și obligații, similar altor zone rezidențiale din oraș. Acțiunile trebuie însă să aibă în vedere faptul că rezidenții acestor zone marginalizate (mai ales cei de etnie roma) experimentează cotidian variate tipuri de discriminare, precum și sentimentul de „rușine”.
7. **Participare comunitară** – toate acțiunile ar trebui să aibă la bază participarea comunitară încă din faza elaborării regulilor, procedurilor, setului de pedepse și recompense, în deciziile privind planul de acțiuni, ordinea și planificarea în timp a acestora. Întregul proiect de regenerare urbană trebuie privit nu doar din perspectiva rezultatelor, ci și din cea a procesului. În acest fel cresc semnificativ șansele ca persoanele implicate să își asume proiectul (cu succesele și eșecurile acestuia), iar valoarea acestuia se poate capitaliza și crește în timp. Altfel, poate fi văzut ca un serviciu sau o altă acțiune obișnuită a primăriei cu valoare volatilă care se diminuează rapid în timp.
8. **Parteneriat** – în realizarea acțiunilor ar aduce plus de valoare parteneriatele între primărie și orice alte instituții publice sau organizații non-guvernamentale și internaționale. Colaborarea inter-instituțională și participarea comunitară cresc semnificativ sustenabilitatea proiectului. Se recomandă cooperarea între primărie, unitățile de învățământ, direcția județeană de sănătate publică, poliție, și organizații neguvernamentale relevante pentru acțiunile desfășurate.
9. **Vizibilitate și diseminarea rezultatelor** – pentru a crește șansele de participare comunitară și de parteneriate (deci de sustenabilitate a acțiunilor) este util să se întreprindă acțiuni cu vizibilitate ridicată și dorite de cetățeni. Se recomandă ca mass media locală să participe la informarea corectă a cetățenilor cu privire la întregul proces de implementare a proiectului de regenerare.

IV. DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI PENTRU INTERVENȚIE ÎN DOMENIILE URBANISM ȘI MEDIU

Rezultatele sondajului de opinie au arătat existența unor disfuncționalități/probleme care afectează nivelul calității vieții în municipiul Ploiești. Aceste disfuncționalități le vom prezenta succint pe domenii.

Disfuncționalități în domeniul urbanismului

- locuri de joacă pentru copii insuficiente;
- suprafață redusă a spațiilor verzi din jurul blocului/casei;
- locuri de parcare insuficiente;
- lipsa parcurilor, a modalităților de petrecere a timpului liber;
- acces dificil al pietonilor pe trotuare și aleile dintre blocuri, aspect care trebuie tratat împreună cu problema parcărilor.

În zonele rezidențiale au fost identificate de către un număr important de respondenți următoarele probleme:

- poluarea aerului (noxe);
- prezența în număr mare a câinilor vagabonzi;
- graffiti (desene și mâzgăleli pe fațadele blocurilor);
- acte de vandalism (distrugere a bunurilor publice).

Pârâul Dâmbu, singurul curs de apă care traversează zona teritoriul municipiului Ploiești este în prezent *“un focar de infecție...inca sunt case in zona care au canalizarea racordata la Dambu..gunoaie, etc..cei de la SGU aduna gunoiul de pe margini sau il arunca spre Dambu...albia paraului spun ei apartine Apelor Romane si nu este treaba lor...cum asta este de sute de ani ar trebui inchis/acoperit, casetat, sa curga prin tuburi inchise din beton iar deasupra sa faca altceva, parcare, etc...poate dispare tentatia de a arunca gunoiul..chiar daca se curata zilnic a doua zi este la fel de murdar asta datorita celor din zona.”*

Recomandări propuse elaboratorului PUG

Unii respondenți văd acest element natural ca un element de potențial pentru amenajarea lui pentru agrement fiind necesară *“reconfigurarea albiei raului Dambu”, “sporirea atractivității vâii Dâmbului; curățare și amenajare parcul Dambu ca și zona de agrement” sau “dacă s-ar canaliza Dambul și s-ar pava pe distanța Moll strada Mihai Bravu, ar deveni un pasaj pietonal foarte frumos și cred și apreciat.”*

Lipsa unei identități urbane a centrului orașului este considerată una dintre cauzele atașamentului scăzut al localnicilor față de orașul Ploiești. Așa cum au afirmat unii respondenți, imaginea orașului Ploiești este *“ca după război, e cenușiu, aglomerat de mașini care stau pe trotuare și cetățenii circulă pe carosabil”* și pare că nu s-au făcut mari schimbări în ultimii ani *“Să fie schimbat tot aspectul centrului orașului, este rusinos că arată la fel de 50 de ani”*.

Pentru unii dintre respondenți orașul ar trebui să-și caute **identitatea** *“Ploieștiul trebuie să-și caute o nouă identitate, în primul rând vizuală. Deocamdată nu este recunoscut prin nimic. Poate un set de noi clădiri reper.”* Unii dintre locuitorii orașului consideră că Ploieștiul din prezent a pierdut din strălucirea arhitecturală pe care o avea în anii '40 și ar fi necesară *“O recuperare arhitecturală. Acest oraș nu mai are frumusețea Ploieștiului din anii '40 sau elaborarea unor “Reglementări Urbanistice de realizare a unor clădiri și monumente iconice și punerea în valoare a celor existente (ex. Halele și Palatul Culturii pot fi incluse într-o zonă pietonală gen dala urbană).”* Centrul vechi este văzut ca un spațiu reper, identitar care necesită amenajare *“amenajarea centrului vechi și a zonei din fața hotelului Prahova” sau ca o zonă pietonală asemănătoare centrului vechi din București “o zonă pietonală în centrul Ploieștiului, cu un pasaj subteran pentru devierea circulației de la Posta până la viitorul spital de pediatrie, o zonă mixată care să cuprindă pe partea cu primăria, în spate mai bine spus o arie asemănătoare centrului vechi din București” sau „Consider că o idee de luat în calcul pe viitor (termen lung) este transformarea centrului orașului (de la Posta mare până la Catedrala) în zonă pietonală, așa cum au făcut și alte mari orașe din România și din lume” sau “să fie schimbat tot aspectul centrului orașului, este rusinos că arată la fel de 50 de ani, nu sunt amenajate spații verzi, nu sunt plantați arbori, vara este un iad să treci prin centru”*.

Recomandări propuse elaboratorului PUG

Recuperarea și amenajarea centrului istoric și transformarea lui în zonă pietonală ar determina creșterea atașamentului față de oraș și ar crea un motiv de mândrie pentru ploieșteni *“Orasului nostru ii lipseste identitatea proprie. Dovada este faptul ca locuitorii lui nu se simt apropiati de acest oras. Nu exista un centru istoric care ar putea impregna cu brio acest sentiment de identitate locala, acest centru istoric fiind distrus in urma cu vreo 40 de ani.”* Pentru aceasta ar fi necesară *“apărarea/păstrarea clădirilor vechi și renovarea lor pentru pastrarea patrimoniului.”*

Mai mulți respondenți consideră necesară amenajarea unor zone pietonale. Ploieștenii consideră Bulevardul Independenței o arteră foarte importantă, un traseu de intrare în oraș de la Gara de Sud dar și un ax pietonal intens utilizat în trecut *“bulevardul sa fie inchis in weekenduri ca pe vremuri, limitarea accesului pe cat posibil (macar duminica intre orele 8:00 -19:00 in zona centrala sau pe Bulevardul Independentei).* Ploieștenii doresc mai multe spații publice, spații pentru interacțiune socială *“mai multe spatii pietonale-de ex. transformarea (macar partiala) a Blvd. Independentei (rond 1 gara de Sud) in zona pietonala, macar in timpul verii”* sau *“dezvoltarea centrului civic (infiintarea de zone de recreere si transformarea promenadei, din punct de vedere turistic)”* sau *“amenajare centru vechi si zona din fata hotelului Prahova”. “Amenajarea de pietete, pasaje pietonale la sol si subterane, dotate cu mobilier urban, biblioteci mobile, chioscuri de infotainment,etc. (pasajul central actual e un fiasco).”*

Disfuncționalități legate de mediu

Poluarea aerului este o problemă foarte serioasă pentru 61% din respondenți. Principalii poluatori sunt Unilever și rafinăriile Lukoil, Rompetrom, Brazi *„Orasul e intoxicat din toate partile: Brazi, Unilever, etc.”* iar *“Gradul de poluare este foarte mare din cauza industriei, ar trebui controlate toate rafinariile si fabricile care elimina tot felul de noxe”.* Gradul de poluare nu s-a redus în ultimii 25 de ani consideră un respondent *„Suntem in aceeasi situatie ca pana in 1989. Seara, sambata si duminica prin acest cos ies reziduuri mirositoare de dero, care sunt duse de vant spre zonele de locuinte. Credeam ca dupa privatizare acest cos sa fie inaltat. ”* Locuitorii municipiului Ploiești au nevoie de un *“aer mai curat (poluarea UCIDE) pentru noi si copiii nostri”.*

Mulți dintre ploieștenii care au răspuns chestionarului au descris impactul poluării asupra lor *“In zonele estica si sudica ale orasului sunt zile in care mirosul de produse petroliere este absolut insuportabil. La fel se intampla si in zona Nord cu mirosul de detergent care este prezent zilnic in locul de joaca de langa Monumentul Eroului sovietic, locul de joaca de langa Mc Donalds, locul de joaca de langa Liceul Nichita Stanescu. Gradul ridicat de poluare, așa cum este el perceput de locuitorii orașului are consecințe grave asupra stării de sănătate a populației “starea de sanatate a populatiei este foarte afectata de mediul extrem de poluat, in special copiii sufera de boli respiratorii si alergice, imunitate scazuta (chiar alarmant)”.*

Locuitorii orașului consideră că autoritățile nu apără suficient de bine nevoile comunității pentru un mediu curat și pentru sănătatea lor. Problema poluării, deși evidentă, „...este ignorată atât de primărie cât și de Agenția de Mediu”.

Recomandări

Numeroase propuneri au fost făcute pentru remedierea acestei probleme de mediu: *„Rafinaria Lukoil și Unilever ar trebui obligate să își monteze filtre care să asigure într-adevăr un nivel scăzut al noxelor, amenzi pentru poluare excesivă, scăderea poluării industriale (investire în modernizarea filtrelor rafinăriilor), ar trebui redusă poluarea datorată rafinării. Trebuie luate măsuri serioase pentru găsirea unei soluții mai bune pt evacuarea gazelor/fumului, etc., gradul de poluare este foarte mare din cauza industriei, ar trebui controlate toate rafinăriile și fabricile care elimină tot felul de noxe”, „Poluarea este o altă problemă, și aici mă refer la Unilever în principal. Trebuie, și din cauza faptului că se află în oraș, să i se limiteze drastic emiterea noxelor.”*

Creșterea suprafețelor de spații verzi ar reduce nivelul noxelor din oraș.

Disfuncționalități la nivelul teritoriului municipiului Ploiești

-extinderea zonelor de locuit în afara orașului, în proximitatea Ploieștiului care sunt considerate mai atractive decât zonele rezidențiale existente din municipiul Ploiești: *„Sa se stabilească în proximitatea Ploieștiului... Va avea mai puțin confort din punct de vedere a pietei, școala, acces la transport în comun dar în rest beneficiile sunt evidente” sau „cel mai probabil în afara orașului, care este plin de gropi”.* Pentru aceștia din urmă orașul nu mai oferă condiții atractive pentru a locui, pentru a trăi, zonele în afara orașului fiind considerate mai ofertante în ciuda lipsei unor infrastructuri necesare (educație, sănătate, transport, drumuri).

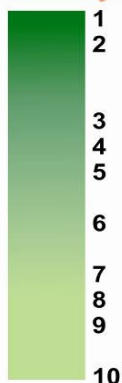
-degradarea condițiilor de viață oferite de orașul Ploiești, fapt care atrage atenția asupra intervențiilor necesare pentru asigurarea unui mediu de viață urban satisfăcător. Problemele cele mai frecvent invocate sunt poluarea, lipsa spațiilor de petrecere a timpului liber, lipsa intervențiilor administrației locale de îmbunătățire a condițiilor de viață;

-existența unor disparități între cartierele municipiului. Conform percepției locuitorilor municipiului Ploiești, din cele 33 cartiere ale municipiului Ploiești, doar 12 cartiere sunt percepute ca fiind dezirabile pentru locuire. Acest fapt ne face să apreciem necesitatea unor intervenții semnificative ale administrației locale pentru îmbunătățirea situației existente.

Selectate pentru condiții bune de locuit au fost doar zone aflate în interiorul inelului de căi ferate, atât cartiere tradiționale ale Ploieștiului cu locuire la case (Cartier Democrației, Alex Lăpușneanu, zona Centrală, Ploiești Sud, Traian, Gheorghe Doja),

cât și cartiere construite în perioada comunistă pentru a primi rezidenți din mediul rural care să lucreze în municipiul Ploiești (Ploiești Nord, Ploiești Vest II, 9 Mai). Observând poziția zonelor dezirabile în cadrul orașului, acestea se întind preponderent pe axa rutieră nord-sud. Se constată existența unor disparități în ceea ce privește percepția asupra calității vieții între oraș și zonele periferice aflate după inelul căilor ferate, între partea veche, estică și zona centrală.

ZONE DEZIRABILE PENTRU LOCUIRE IN MUNICIPIUL PLOIESTI

1. ZONA CENTRALA

148 nominalizari

2. ZONA CARTIER PLOIESTI NORD

125 nominalizari

3. ZONA CARTIER 9 MAI

87 nominalizari

4. ZONA CARTIER REPUBLICII

85 nominalizari

5. ZONA CARTIER PLOIESTI VEST

72 nominalizari

6. ZONA ALBERT

47 nominalizari

7. ZONA DEMOCRATIEI

35 nominalizari

8. ZONA MALU ROSU

31 nominalizari

9. ZONA CARTIER PLOIESTI SUD

30 nominalizari

10. ZONA SALA SPORTURILOR GHEORGHE DOJA

16 nominalizari

Recomandări

Se recomandă reducerea disparităților în ceea ce privește infrastructura, serviciile publice, calitatea spațiului public între culoarul rezidențial nord-sud și zonele periferice și celelalte zone ale orașului din interiorul inelului feroviar.

Se recomandă intervenții pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit în zonele cu locuire precară care se află în afara inelului feroviar, în zona fostelor obiective industriale (Mimiu) sau Bereasca.

Este recomandat ca proiectele publice, planurile de dezvoltare să fie elaborate prin implicarea și consultarea populației căreia i se adresează măsurile de dezvoltare.

Disfuncționalități legate de spațiile verzi

Respondenții consideră că spațiile verzi din oraș sunt insuficiente în comparație cu suprafața orașului, efectivul mare demografic și nivelul ridicat de poluare, cantitatea și calitatea spațiilor verzi fiind deosebit de importantă pentru sănătatea publică urbană.

Recomandări

Stoparea diminuării și degradării spațiilor verzi intraurbane și periurbane, conservarea spațiilor verzi existente, creșterea suprafeței ocupate de spații verzi prin utilizarea terenurilor virane („ar trebui creat un parc pe terenul unitatii militare baza 2 logistica Valahia, partial dezafectat), inventarierea suprafețelor de terenuri care ar putea fi amenajate ca spații verzi, reabilitarea zonelor verzi intraurbane și periurbane degradate; eliminarea construcțiilor ilegale și redarea terenurilor pe care se află acestea sistemului spațiilor verzi, realizarea de noi spații verzi în interiorul localităților urbane, amenajarea parcurilor cu alei, locuri de joacă și mobilier specific, extinderea perdelelor de protecție în zonele industrializate.

Amenajarea de noi spații verzi, precum și reamenajarea celor existente trebuie să se înscrie în procesul general de regenerare urbană care presupune intervenția integrată prin renovarea ansamblurilor rezidențiale vechi și refacerea infrastructurii, ca o condiție esențială a creșterii calității vieții populației.

O zonă căreia trebuie să i se acorde o atenție specială este cea a cartierelor de locuințe colective, unde există o densitate mare de populație cu nevoi ridicate de spațiu verde.

Disfuncționalități legate de nivelul ridicat al infracționalității (infracționalitate percepută)

Siguranța reală, precum și cea percepută sunt esențiale pentru viața urbană. Respondenții percep problemele legate de infracționalitate la nivelul orașului

(variabilele *Violențe asupra persoanelor (risc de tâlhărie)*, *Acte de vandalism (distrugere a bunurilor publice)*, *Furturi din locuințe*, *Furturi din mașini*) ca fiind foarte serioase sau destul de serioase.

Au fost raportate de către respondenții participanți la sondaj numeroase probleme, respectiv prezența căruțașilor și a vanzătorilor ambulanti, agresiunea fizică și verbală sau lipsa echipajelor de poliție în oraș sau în mijloacele de transport. Nivelul infracționalității este perceput ca fiind ridicat de către unii respondenți *"Trebuie mai multa jandarmerie, politie, amenzi, ceva...ca sunt satul sa stau cu ochii-n 4 sa nu fiu furat"*. Unele zone din oraș sunt considerate mai problematice din punct de vedere a ordinii și liniștii publice: *"Mihai Bravu, Bereasca sau Malu Rosu, unde infractiunile si cainii vagabonzi fac legea"*. Gările sunt zone unde nivelul infracționalității este mai mare *"O alta problema in zona garii de Sud este cea a cerșetorilor si a persoanelor "dubioase" care frecventeaza zona"*.

Datele oferite de Inspectoratul de Poliție Județeană Prahova au arătat o creștere a nivelului infracționalității stradale pentru contravenții cerșetorie, dosare legate de cerșetorie, furturi din geți, buzunare, furturi din autoturisme, furturi din magazine, furturi de fier vechi, tâlhării, furturi de electricitate.

Recomandări

Pentru prevenirea infracționalității stradale și a întăririi sentimentului de siguranță în oraș, se recomandă luarea în considerare a rolului pe care îl au animarea străzilor, amestecul funcțional de clădiri și preocuparea rezidenților pentru spațiile comune. Reducerea infracționalității stradale pentru consolidarea siguranței reale și percepute reprezintă o premisă esențială pentru utilizarea spațiului comun al orașelor.

Design-ul urban poate contribui la creșterea siguranței cetățenilor într-un mod mai eficient decât alte tehnici mai costisitoare cum ar fi supravegherea video. Ca prim pas ar fi identificarea zonelor vulnerabile apoi alegerea unor măsuri care pot fi de supraveghere pasivă prin iluminat strategic, reameneajarea zonelor părăsite în artere pietonale care atrag oameni, promovarea mixității funcțiunilor în noile cartiere și renunțarea la cartierele destinate exclusiv locuirii-cartierele dormitor deoarece zonele unde există mai multe tipuri diferite de funcțiuni pot asigura activitate 24 de ore din 24, deci un flux de persoane cvasi-permenent. Studiile arată că aleile laterale transformate în locuri atractive pentru oameni (pietoni) scad, la rândul lor, riscurile de incidente. O altă metodă este crearea de locuri de ședere bine amplasate, astfel încât să poată fi atractive și confortabile pentru persoanele în vârstă, fiind cunoscut faptul că în preajma persoanelor în vârstă oamenii tind să se comporte mai bine.

Având în vedere disfuncționalitățile identificate în cadrul sondajului de opinie referitor la anumite aspecte ale vieții urbane care reprezintă domenii de intervenție ale administrației publice locale, respectiv spațiile verzi, modalitățile de petrecere a timpului liber, spațiul public, propunem inițierea unor studii de specialitate ca de exemplu:

- studii pentru amenajare peisagistică a cartierelor și a centrului municipiului Ploiești;
- strategie în domeniul culturii;
- studiu urbanistic pentru crearea unor zone pietonale;
- studii de îmbunătățire a calității vieții la nivel de cartier;
- studii privind parcurile.

Recomandăm ca intervențiile pentru îmbunătățirea calității spațiului public să prevadă organizarea unor concursuri cu abordare interdisciplinară iar proiectele publice, planurile de dezvoltare să fie elaborate prin consultarea populației afectate sau a populației în ansamblu.

IV. POLITICI PUBLICE ÎN DOMENIUL LOCUIRII

Prin politici publice se au în vedere direcțiile, programele și acțiunile îndreptate spre rezolvarea diferitelor probleme din societate. Politicile publice presupun implicarea în același timp a autorităților publice, acțiunile organizațiilor nonguvernamentale și ale persoanelor individuale.

Zonele marginalizate trebuie adresate prin programe de regenerare urbană, care să cuprindă soluții de reglementare a statutului juridic locativ, servicii educaționale, de sănătate, ocupaționale și de creștere a capitalului social.

Politicile publice legate de locuire sunt politici complexe care se referă la:

1. Lansarea unui program de locuințe sociale care să se adreseze unor categorii sociale vulnerabile: persoane fără adăpost, persoane care ies din sistemele rezidențiale (protecție specială, îngrijire pe termen lung în sistemul medical sau de asistență socială), victimele violenței domestice etc. Este necesară creșterea finanțării publice pentru construcția de locuințe sociale sau pentru convertirea unor construcții în spații de locuințe sociale și, în acest fel, a numărului de unități disponibile. Pentru evitarea concentrării teritoriale a beneficiarilor programului în puncte de sărăcie, se pot aloca fonduri care să acopere parțial chiria unor locuințe de pe piața imobiliară.
2. Asigurarea cu infrastructura de utilități publice și de servicii sociale necesare în zonele marginalizate. Este necesară creșterea finanțării programelor de construcție a infrastructurii de utilități publice.
3. Compensarea costurilor de locuire excesive pentru categoriile de populație cu venituri precare pentru a preveni atât debranșările de la sistemele de utilități publice, cât și pierderea locuințelor, ca urmare a faptului că întreținerea lor devine nesustenabilă.
4. Program de locuințe sociale integrat care să includă măsuri de activare pe piața muncii, acces la educație și formare, acces la servicii de sănătate, asistență socială, îngrijirea copiilor etc.
5. Prevenirea pierderii locuinței: stoparea evacuărilor, implementarea unor programe de asistență socială în comunitate și în familie (prioritare în fața programelor de asistență instituționalizată). Compensarea costurilor de locuire ale persoanelor aflate în sărăcie extremă ar contribui și la prevenirea pierderii locuinței.

BIBLIOGRAFIE

Adrian Dan (coordonator), (2004), *Diagnoza locuirii: lipsa unei locuințe și locuirea în condiții precare*, ICCV

Gheorghe, Nicolae (1998): *Segregare*, în *Dicționar de sociologie* coord. Cătălin Zamfir, Lazăr Vlăsceanu, București: Editura Babel.

Groșescu, Ioan, *Mahalalele Ploieștilor*, Editura Karta-Graphic Ploiești, 2008

Hall, Peter, (1999), *Orașele de mâine. O istorie intelectuală a urbanismului în secolul XX*, Editura All, București

Mionel, Viorel (2012): *Segregarea urbană. Separați dar împreună*, București: Editura Universitară

Mionel, Viorel, *România ghetourilor urbane - Spațiul vicios al marginalizării, sărăciei și stigmatului*, București: Editura Universitară

Stănculescu, Manuela Sofia – Berevoiescu, Ionica coord (2004): *Sărac lipit, caut altă viață*, Nemira, București

Stănculescu, Manuela Sofia (coord.), Braniște, Simona, Marin, Monica, *Calitatea vieții și gradul de satisfacție privind locuirea în cartierul Cetate, municipiul ALBA IULIA, STUDIU SOCIOLOGIC*

***Comisia Europeană, DG Politică Regională (2011) *Orașele de mâine*. Disponibil la adresa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/citiesoftomorrow/index_en.cfm

***Institutul European Român, *Politici de incluziune a romilor în statele membre ale Uniunii Europene*, 2013,

http://www.ier.ro/sites/default/files/pdf/SPOS_2013_nr.2.pdf

***Legea locuintei 114/96, ANEXA Nr. 1 *Exigente minimale pentru locuinte*

***Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței, (2007) *Metodologie de reabilitare a locuirii în zone afectate de degradare fizică și excluziune socială*

***Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, proiectul *Spațializarea și rasializarea excluziunii sociale* (<http://sparex-ro.eu/>), inițiator Enikő Vincze, 2011-2014.